

Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i nadzór rynku w kontekście bezumownego wyjścia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej

Zgodnie z dotychczasowymi deklaracjami strony brytyjskiej, Zjednoczone Królestwo (UK) będzie utrzymywać bezpieczeństwo i priorytetowo traktować przepływ towarów zapewniając, że kontrole lub procesy nie będą utrudniać handlu (łańcuchy dostaw na czas i w założonym porządku kolejności dostaw/just-in-time & just-in-sequence/).

Co do zasady, przy imporcie żywności z państw Unii Europejskiej (UE) nie będzie dodatkowych kontroli (kontrole oparte o analizę ryzyka, tak jak przed BREXIT) i handel będzie mógł być kontynuowany na dotychczasowych zasadach, bez obowiązku wcześniejszej notyfikacji, z wyjątkiem produktów „wysokiego ryzyka”.

Wymóg wstępnego zgłoszenia zamiaru wwozu do UK z UE produktów rolno-spożywczych o podwyższonym ryzyku dotyczy żywności pochodzenia zwierzęcego i roślinnego oraz pasz, które mogą zawierać m.in. pozostałości pestycydów, aflatoksyny, Salmonella.

Szczegóły dostępne na https://www.food.gov.uk/business-guidance/importing-high-risk-foods?_ga=2.62167020.119068053.1566543414-1213162385.1553698604

Wstępne zgłoszenia zamiaru wwozu nie będzie wiązało się z poddaniem kontroli zgłoszonych towarów i powinno zostać zrobione za pośrednictwem nowego systemu UK - IPAFFS (Import of products, animals, food and feed system).

Szczegóły dostępne na <https://www.gov.uk/guidance/import-of-products-animals-food-and-feed-system>, <https://www.gov.uk/guidance/import-of-products-animals-food-and-feed-system-ipaffs-guidance>

Obszary kontroli i nadzoru rynku Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

- zmiany w kontekście bezumownego wyjścia Zjednoczonego Królestwa z UE

Po bezumownym wyjściu UK z UE Zjednoczone Królestwo będzie traktowane jako państwo trzecie.

Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych z krajów trzecich

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 stycznia 2013 r. w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1449)

Artykuły rolno-spożywcze importowane z krajów trzecich podlegają obowiązkowej kontroli granicznej WIJHARS w przypadku, gdy:

- znajdują się na wykazie zawartym w rozporządzeniu;
- spełniają kryterium minimalnej ilości podlegającej kontroli np.: mięso z bydła zamrożone – 1 t i powyżej; masło – 0,5 t i powyżej; jaja – 10 tys. szt. i powyżej; miód naturalny – 0,5 t i powyżej; herbata czarna – 1 t i powyżej; ryż – 5 t i powyżej; ryby mrożone – 1 t i powyżej; soki owocowe - 1 t i powyżej, piwo – 10 hl i powyżej).

Kontrolę produktów importowanych przeprowadza się po uprzednim wypełnieniu i złożeniu przez dysponenta towaru „Zgłoszenia do kontroli granicznej” - do pobrania na stronie internetowej IJHARS <https://ijhars.gov.pl/wzory-dokumentow.html>

Ww. zgłoszenie należy przekazać do wojewódzkiego inspektoratu jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (WIJHARS) właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia kontroli. Kontakt do WIJHARS <https://ijhars.gov.pl/kontakt-wijhars.html>

Po przeprowadzeniu kontroli sporządzany jest protokół kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy. Dokument ten stanowi podstawę do objęcia towaru procedurą dopuszczenia do obrotu w rozumieniu przepisów prawa celnego.

W przypadku, gdy towar nie spełnia wymagań w zakresie jakości handlowej określonych w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanych przez producenta, WIJHARS w drodze decyzji administracyjnej zakazuje wprowadzenia tego produktu do obrotu (art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych).

Niniejsza decyzja podlega rygorowi natychmiastowej wykonalności.

Kontrola jakości handlowej świeżych owoców i warzyw na etapie eksportu i importu

Zgodnie z dotychczasowymi deklaracjami większość roślin i produktów roślinnych (w tym owoców, warzyw i kwiatów ciętych) importowanych z UE będzie nadal swobodnie wjeżdżać do Wielkiej Brytanii.

Wszelkie rośliny i produkty roślinne zarządzane obecnie w ramach unijnego systemu paszportów roślin będą podlegały kontroli importu w Wielkiej Brytanii i staną się „towarami regulowanymi” po bezumownym wyjściu UK z UE. Szczegółowe informacje dostępne na <https://www.gov.uk/guidance/importing-and-exporting-plants-and-plant-products-if-theres-no-withdrawal-deal>

Świeże owoce i warzywa objęte normami handlowym UE tj. normami szczegółowymi - jabłka, owoce cytrusowe, kiwi, sałata, endywia o liściach kędzierzawych i endywia o liściach szerokich, brzoskwinie i nektaryny, gruszki, truskawki, papryka słodka, winogrona stołowe, pomidory oraz normą ogólną (wszystkie gatunki sektora owoców i warzyw nieobjęte szczegółowymi normami handlowymi) podlegają kontroli zgodności zarówno na etapie importu (przywozu z krajów trzecich) jak i eksportu (wywozu do krajów trzecich).

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 roku ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz.U. UE L 157 z 15.6.2011, str. 1, ze zm.)

Na etapie eksportu oraz importu świeżych owoców i warzyw przedsiębiorcy zobowiązani są do:

- zgłoszenia zamiaru wywozu do krajów trzecich każdej partii świeżych owoców i warzyw objętych wymaganiami norm handlowych UE
- zgłoszenia zamiaru przywozu z krajów trzecich każdej partii świeżych owoców i warzyw objętych wymaganiami norm handlowych UE.

Zgłoszenie odbywa się w wyznaczonym oddziale lub we właściwym WIJHARS (kontakt do WIJHARS <https://ijhars.gov.pl/kontakt-wijhars.html>), na odpowiednim formularzu dostępnym na stronie internetowej IJHARS <https://ijhars.gov.pl/wzory-dokumentow.html>

Po przekazaniu zgłoszenia do właściwego WIJHARS, na podstawie analizy ryzyka, podejmowana jest decyzja o:

- przeprowadzeniu kontroli zgodności zgłoszonych partii świeżych owoców i warzyw lub
- odstąpieniu od kontroli zgłoszonych partii świeżych owoców i warzyw.

Po przeprowadzeniu kontroli zgłoszonych partii świeżych owoców i warzyw (na zgodność z normami handlowymi UE) wydaje się:

- świadectwo zgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw - jeżeli produkty spełniały wymagania określone w normach
- protokół niezgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw - jeżeli produkty nie spełniały wymagań określonych w normach.

Jeśli eksportujesz do Wielkiej Brytanii owoce i warzywa z UE, procedury norm handlowych na granicach Wielkiej Brytanii nie zmienią się w najbliższym czasie.

Jeśli eksportujesz świeże owoce i warzywa pochodzące z UE lub towary z krajów trzecich, które zostały odprawione w UE, nie będziesz musiał ubiegać się o wydanie w Wielkiej Brytanii świadectwa zgodności przed wjazdem do Wielkiej Brytanii.

Aby zapewnić, że owoce i warzywa z UE wchodzące na rynek brytyjski są wysokiej jakości i są zgodne z brytyjskimi normami handlowymi, dodatkowe kontrole zgodności w kraju zostaną przeprowadzone przez inspektorów:

- Inspektoratu Ogrodnictwa (Horticultural Marketing Inspectorate - HMI) w Anglii i Walii
- Szkockiej Agencji ds. Nauki i Doradztwa w Rolnictwie - Science and Advice for Scottish Agriculture (SASA) w Szkocji
- Departamentu Rolnictwa, Środowiska i Spraw Wsi (DAERA) w Irlandii Północnej.

Powyższe jednostki kontrolne nie będą przeprowadzać kontroli norm handlowych na granicy.

Szczegóły dostępne na <https://www.gov.uk/guidance/fresh-fruit-and-vegetable-marketing-standards-if-the-uk-leaves-the-eu-without-a-deal>

Import chmielu i produktów chmielowych z państw trzecich

Chmiel i produkty chmielowe można przywozić z państw trzecich tylko, jeżeli ich standardy jakościowe są przynajmniej równoważne standardom przyjętym w odniesieniu do podobnych produktów zebranych w Unii lub uzyskanych z takich produktów.

Importowany chmiel powinien zatem spełniać minimalne wymagania określone w załączniku I do rozporządzenia Komisji Nr 1850/2006.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. U. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, ze zm.)

Rozporządzenie Komisji Nr 1850/2006 z 14 grudnia 2006 określającego szczegółowe zasady certyfikacji chmielu i produktów chmielowych (Dz.U. UE L 355 z 15.12.2006, str. 72, ze zm.)

Rozporządzenia Komisji Nr 1295/2008 z 18 grudnia 2008 r. w sprawie przywozu chmielu z państw trzecich (Dz.U. UE L 340 z 19.12.2008, str. 45, ze zm.)

Chmiel i produkty chmielowe importowane z krajów trzecich mogą być dopuszczone do obrotu jedynie jeśli towarzyszy im świadectwo równoważności.

Świadectwo równoważności:

- powinno być wydane przez jedną z instytucji właściwych w państwie trzecim pochodzenia chmielu lub produktów chmielowych oraz wymienionych w załączniku I RK 1295/2008 (UK nie znajduje się obecnie w wykazie);
- sporządzane jest dla każdej przesyłki i składa się z oryginału i dwóch kopii;
- powinno być sporządzone na formularzu według wzoru ustalonego w załączniku II oraz zgodnie ze wskazówkami zawartymi w załączniku IV RK 1295/2008.

Aby wykazać, że chmiel i produkty chmielowe spełniają normy, produkty importowane do Wielkiej Brytanii z UE muszą posiadać unijny certyfikat chmielu.

Brytyjskie ośrodki certyfikacji nadal będą wydawać certyfikaty dla chmielu wyprodukowanego w Wielkiej Brytanii, jeśli nastąpi Brexit bez porozumienia.

Centra certyfikacji chmielu w Wielkiej Brytanii muszą usunąć wszystkie oznaczenia UE (w tym odniesienia do UE i godła UE) z certyfikatów od dnia wyjścia. Forma certyfikatu i proces uzyskiwania certyfikatu nie ulegną zmianie.

Chmielowi importowanemu do Zjednoczonego Królestwa musi towarzyszyć jeden z następujących dokumentów potwierdzających spełnienie brytyjskich norm handlowych:

- poświadczenie równoważności UE dla chmielu importowanego z zatwierdzonych państw trzecich (można stosować do 29 marca 2021 r.);
- certyfikat UE dla chmielu importowanego z UE - musi być on zgodny z przepisami UE i może być wydany przez organ upoważniony w UE (może być używany do 29 marca 2021 r.).

Po 29 marca 2021 r. każdemu przywozowi chmielu z UE i innych państw trzecich musi towarzyszyć nowy brytyjski certyfikat równoważności. Musi on być wydany przez autoryzowaną agencję z państwa trzeciego. Lista tych agencji zostanie opublikowana na stronie www.gov.uk, gdy będą one dostępne. Agencje zarejestrowane obecnie w UE zostaną zarejestrowane w Wielkiej Brytanii, gdy Wielka Brytania opuści UE.

Brytyjska Agencja Płatności Wiejskich będzie kontrolować 5% chmielu importowanego z UE, jeśli dojdzie do Brexitu bez porozumienia. Kontrole te będą odbywać się w głębi lądu w centrach przetwórczych. Podobne kontrole są i będą przeprowadzane w imporcie chmielu z krajów spoza UE.

Wielka Brytania może przestać akceptować unijne atesty równoważności i certyfikaty UE przed 29 marca 2021 r., jeśli unijne normy handlowe dotyczące chmielu spadną poniżej standardów brytyjskich.

Może wystąpić okres, w którym Wielka Brytania nie będzie mogła eksportować chmielu do UE, jeśli nastąpi Brexit bez porozumienia. Wynika to z faktu, że UE akceptuje wyłącznie przywóz chmielu, któremu towarzyszy unijne zaświadczenie o równoważności wydane przez upoważnioną agencję w eksportującym państwie trzecim.

Rząd Wielkiej Brytanii złoży wniosek o rejestrację Brytyjskiej Agencji Płatności Wiejskich (Rural Payments Agency - RPA) jako autoryzowanej agencji chmielu. Oznacza to, że RPA będzie wystawiać zaświadczenia o równoważności przesyłek eksportowanych chmielu z Wielkiej Brytanii do UE. Wielka Brytania nie może zarejestrować RPA jako autoryzowanej agencji do dnia wyjścia, a UE może nie zaakceptować zaświadczeń o równoważności wydanych przez RPA, dopóki rejestracja nie zostanie zakończona.

Szczegóły dostępne na <https://www.gov.uk/guidance/hops-and-hops-products-marketing-standards-if-the-uk-leaves-the-eu-without-a-deal>

Import wina z państw trzecich

Importowane wino powinno być produkowane zgodnie z praktykami enologicznymi dozwolonymi przez UE oraz oznakowane zgodnie z wymaganiami przepisów UE.

Import wina podlega obowiązkowi przedstawienia:

- zaświadczenia o zgodności z przepisami, wystawionego przez właściwy organ w państwie pochodzenia produktu;
- sprawozdania z analiz przygotowanego przez podmiot lub służby wyznaczone przez państwo pochodzenia produktu.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671 ze zm.)

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/273 z dnia 11 grudnia 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do systemu zezwoleń na nasadzenia winorośli, rejestru winnic, dokumentów towarzyszących i świadectw, rejestru przychodów i rozchodów, obowiązkowych deklaracji, powiadomień i publikowania zgłoszonych informacji, oraz uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do odpowiednich kontroli i kar, zmieniające rozporządzenia Komisji (WE) nr 555/2008, (WE) nr 606/2009 i (WE) nr 607/2009 oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 436/2009 i rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/560 (Dz. U. UE L 58 z 28.2.2018, str. 1)

Zaświadczenie i sprawozdanie z analizy dla każdej partii wina przeznaczonego do przywozu są sporządzane na jednym dokumencie VI-1 (formularz o określonym wzorze). Dokument podpisuje urzędnik właściwego organu oraz urzędnik wyznaczonych instytucji lub służb wymienionych w wykazie przygotowywanym przez Komisję Europejską (UK po Brexit może być dopisane do wykazu). Do produktu załącza się oryginał i kopię dokumentu VI-1.

Oryginał i kopia dokumentu VI-1 są przekazywane właściwym organom w państwie członkowskim, w którym dokonywane są formalności celne wymagane do dopuszczenia do swobodnego obrotu towaru, do którego odnoszą się te dokumenty, a po zakończeniu tych formalności organy celne potwierdzają odwrotną stronę zarówno oryginału, jak i kopii dokumentu VI-1, zwracają oryginał dokumentu VI-1 osobie zainteresowanej i przechowują kopię dokumentu VI-1 przez co najmniej pięć lat.

Ocena jakości artykułów rolno-spożywczych na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy

Ocena jakości polega na sprawdzeniu, czy artykuły rolno-spożywcze spełniają wymagania w zakresie jakości handlowej określone w przepisach o jakości handlowej oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta (np. w wyniku dodatkowych wymagań brytyjskiego odbiorcy w zakresie jakości).

Koszty oceny jakości są ponoszone przez wnioskodawcę – wzór wniosku oraz szczegóły procedury znajdują się na <https://ijhars.gov.pl/ocena-jakosci.html>

Po dokonaniu oceny WIJHARS wydaje świadectwo jakości handlowej, które może być dodatkową gwarancją spełnienia wymagań w zakresie jakości handlowej, przyczyniającą się do ułatwienia eksportu polskich produktów rolno-spożywczych na rynki zagraniczne.

Nadzór nad rolnictwem ekologicznym i importem produktów z państw trzecich

Kiedy Wielka Brytania opuści UE, przepisy UE przestaną obowiązywać. Zjednoczone Królestwo będzie miało własne przepisy dotyczące produkcji, przetwarzania, etykietowania i handlu ekologiczną żywnością i paszą. Normy ekologiczne pozostaną podobne do standardów UE.

Żywność i pasze zarejestrowane jako ekologiczne w UE będą nadal akceptowane jako ekologiczne w Wielkiej Brytanii.

UE zdecyduje, czy kontynuować uznawanie żywności i pasz zarejestrowanych w Wielkiej Brytanii jako ekologiczne.

Produkty uzyskane metodami ekologicznymi w krajach trzecich (nienależących do Unii Europejskiej i EFTA), które importowane są na terytorium UE i odnoszą się w swym oznakowaniu do rolnictwa ekologicznego, muszą spełniać wymagania w zakresie metod produkcji oraz zasad kontroli, uznanych za zgodne lub równoważne do tych, które obowiązują w państwach UE. Zasady te muszą być przestrzegane na każdym etapie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.U. UE L 2007 Nr 189, poz. 1, ze zm.)

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich (Dz.U. UE L 2008 Nr 334, poz. 25, ze zm.)

Produkty rolnictwa ekologicznego, importowane zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 do jednego z państw UE, mogą być swobodnie wprowadzane do obrotu we wszystkich państwach członkowskich.

Dotychczasowe przesłanki wskazują, że Zjednoczone Królestwo będzie uznane jako kraj trzeci i do celów importu produktów ekologicznych będzie podlegało takim samym procedurom jak pozostałe państwa trzecie.

Import produktów ekologicznych ze Zjednoczonego Królestwa będzie możliwy po zmianie rozporządzenia Komisji nr 1235/2008 polegającej albo na wpisaniu jednostek certyfikujących prowadzonych działalność na terenie Zjednoczonego Królestwa do załącznika I (uznanie na zgodność) albo na rozszerzeniu załącznika III lub IV tego rozporządzenia. Działania te będą mogły być rozpoczęte dopiero po opuszczeniu UE przez UK.

Szczegóły dostępne na <https://www.gov.uk/guidance/trading-and-labelling-organic-food-if-theres-no-brexite-deal>

Nadzór nad produktami posiadającymi zarejestrowane nazwy - oznaczenia geograficzne (ChNP, ChOG, GTS)

Zjednoczone Królestwo określi własny system rejestracji produktów, który ma być odzwierciedleniem systemu obowiązującego w UE spełniającego wymogi Światowej Organizacji Handlu.

Wszystkie dotychczas zarejestrowane produkty ze Zjednoczonego Królestwa automatycznie przejdą do krajowego systemu i będą podlegały ochronie w jego ramach.

Prawo UE chroniące zarejestrowane nazwy przestanie obowiązywać w UK, a przyznane prawa ochrony będą miały zastosowanie wyłącznie w państwach członkowskich UE-27.

Chronione nazwy zgodnie z prawem UE mogą nie być chronione w UK bez przeszkód. Producenci istniejących unijnych oznaczeń geograficznych prawdopodobnie będą musieli złożyć wniosek do odpowiedniego systemu brytyjskiego w celu zabezpieczenia statusu brytyjskiego oznaczenia geograficznego;

Rząd Zjednoczonego Królestwa oczekuje, że ochrona brytyjskich oznaczeń geograficznych będzie kontynuowana dla produktów obecnie wymienionych w umowach o wolnym handlu z krajami spoza UE i innych umowach sektorowych UE z państwami trzecimi.

Szczegóły dostępne na <https://www.gov.uk/guidance/protecting-food-and-drink-names-if-theres-no-brexit-deal>

- Stan na 23 sierpnia 2019 r. –

Powyższy materiał będzie uaktualniany w świetle nowych informacji.